

Helsingin Sanomat 23.3.2014

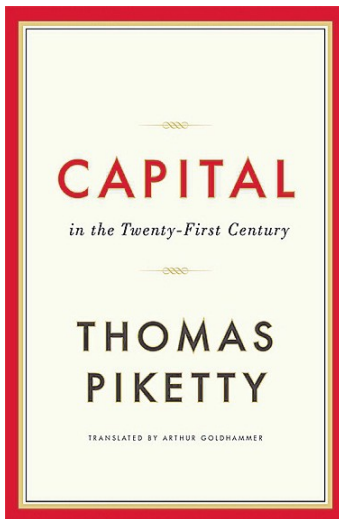
"Piketty on nostanut tulojaon tutkimuksen keskiöön"

23.3.2014

Juha-Pekka Raeste

Helsingin Sanomat

Jyväskylän yliopiston taloustieteen professori **Ari Hyytinen** arvioi, että ranskalainen kansantaloustieteilijä ja verotutkija **Thomas Piketty** on tulojaon eriarvoisuutta kritisoivalla talouskäsitteellään ja perusteellisilla selvityksillään jo muuttanut tutkijoiden katsontakantoja.

"Hän on ilman muuta nostanut tulojaon uudella tavalla tutkimuksen keskiöön ja haastanut perinteisiä näkemyksiä."

Pikettyn *Capital in the 21st Century* -kirja ilmestyi vain pari viikkoa sitten.

Yrjö Janssonin säätiön taloustiedepalkintoa viime vuonna Piketylle myöntämässä ollut Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen professori **Juuso Välimäki** on samoilla linjoilla.

"Dokumentointi pitkällä aikavälillä on se Pikettyn suuri ansio, ja se kuinka pienelle porukalle varallisuus menee. Määrä vaihtelee, mutta on taas kasvanut valtavasti viime aikoina."

”Työllä ei enää rikastu” – perijöiden yhteiskunta tekee paluun

Työllä ei pian enää rikastu, arvioi taloustieteilijä Thomas Piketty. Ilmarisen talousjohtajan mukaan muutos näkyy myös Suomessa.

Juha-Pekka Raeste

Helsingin Sanomat

Juho-Pekka Pekonen

Helsingin Sanomat

Thomas Piketty ennustaa paluuta Jane Austenin kirjojen aikaiseen maailmaan, jossa sosiaalinen nousu oli naimakauppojen varassa. Kuva vuoden 1940 *Ylpeys ja ennakkoluulo* -filmatisoinnista, jossa näyttelivät Greer Carson ja Laurence Olivier.

Taloustieteelliset julkaisut kutsuvat teosta vedenjakajaksi.

Yhdysvaltain presidentti **Barack Obama** ja ekonomistit Yhdysvalloissa ja Euroopassa ovat tutkimuksesta tohkeissaan.

Uudessa ajassa keskiluokan kannattaa taloudellisen optimoinnin nimissä keskittyä työn tekemisen

sijaan siihen, miten onnistuisi naimaan perijän.

Kyse on ranskalaisen **Thomas Piketty** *Pääoma 21. vuosisadalla* -kirjasta, jossa tutkitaan tulojaon vaikutuksia kansantalouksien kehitykseen. Suuri kysymys on se, voiko kehitys uhata koko demokratian olemassaoloa.

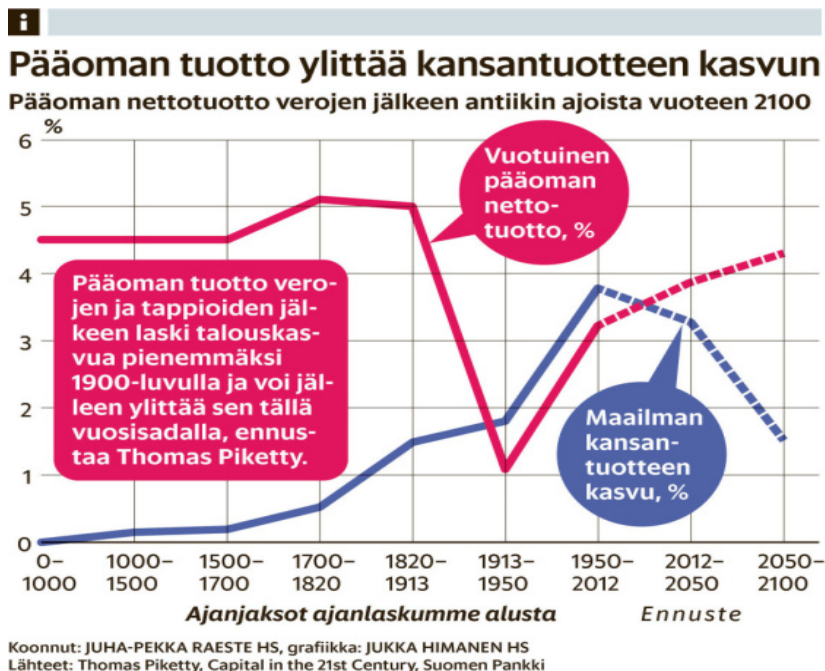
Kirjan englanninkielinen versio *Capital in the 21st Century* ilmestyi pari viikkoa sitten.

Piketty pääteesi on se, että maailma on menossa kovaa vauhtia kohti 1800-luvun tulojakoa, kohti koroillaeläjien ja perijöiden yhteiskuntaa.

Tutkimuksissaan Piketty selvitti pääoman tuottojen ja talouskasvun yhteyttä.

Viimeksi kulunut sadan vuoden aikajakso, eli vuodet 1913–2012, osoittautui poikkeukselliseksi ajaksi koko ihmiskunnan historiassa. Vain silloin talouskasvu oli pääoman tuottoja nopeampaa.

Nyt ollaan Pikettyyn mielestä siirtymässä tilanteeseen, jossa pääomalle saatava tuotto kasvaa taloutta nopeammin.

Kansantaloustieteen dosentti ja eläkeyhtiö Ilmarisen talousjohtaja **Jaakko Kiander** arvioi, että muutos on nähtävissä myös Suomessa.

"Useissa länsimaissa siirryttiin 1970-luvun öljykriisin jälkeen hidastuvaan talouskasvuun. Se on johtanut siihen, että omaisuustulot ovat kasvaneet nopeammin kuin kokonaistuotanto. Suomi on tullut vähän jälkijunassa, sillä kehitys alkoi vasta 1990-luvulla", Kiander kertoo.

Muutos voi tarkoittaa yhteiskunnan rakenteiden muuttumista. Silloin rikkaat vaurastuvat selvästi muuta kansaa nopeammin. Pääoman omistajat saavat lainaa halvemmalla ja pääsevät muutenkin muita parempiin pääoman tuotto prosentteihin.

Esimerkiksi brittiläinen hyväntekeväisyysjärjestö Oxfam on viime aikoina julkaissut varallisuuden keskittymistä tukevia tilastoja.

"Omaisuus kasautuu myös Suomessa yhä enemmän niille, joilla sitä jo ennestään on. Varallisuuserot varmasti kasvavat nopeammin kuin tuloerot", Kiander arvioi.

Pikettyn mukaan uusi aika muistuttaa 1800-lukua, **Jane Austenin** kuvaamia aikoja, jolloin rikkaiden ja muiden kansalaisten kuilu oli suuri.

Uudessa ajassa keskiluokan kannattaa taloudellisen optimoinnin nimissä keskittyä työn tekemisen sijaan siihen, miten onnistuisi naimaan perijän. Koulutuksella hankitaan sivistys, jolla päästään oikeisiin piireihin.

Mutta miten demokratian käy, jos omaisuus keskittyy harvojen käsiin? Suostuvatko loput 99,99 prosenttia väestöstä siihen? Pikettyn arvelujen mukaan eivät.

Ihmisen omiin kykyihin perustuvan vaurastumisen kannattajana Piketty esittää ongelman ratkaisuksi progressiivista pääomaveroa, perintöveroa ja progressiivista tuloveroa. Pääoman liikkeiden rajoittaminen ja inflaatio ovat Pikettystä selvästi huonompia vaihtoehtoja.

Kianderin mukaan verojen korottaminenkaan ei ole helppoa.

"Verotuskilpailu pitää huolen siitä, ettei mikään valtio voi varsinaisesti poiketa yleisestä kehityksestä", hän sanoo.

Myös Suomen Pankin tutkijaekonomisti **Markus Haavio** on tutustunut Pikettyn teorioihin. Haavio kertoo omana sukupolvikokemuksenaan sen, että 1980-luvulta asti taloustieteilijöille on opetettu, että pääoman verotusta pitäisi välttää.

Perusteluina olivat nykyisin Stanfordin yliopiston Hoover-instituutin tutkijana toimivan **Kenneth Juddin** teorian siitä, kuinka vaurauden synty on pohjimmiltaan työn tulosta.

Näin ajatellen aikanaan työnteolla kertyneen varallisuuden verottaminen uudestaan ja uudestaan johtaa verokiilaan eli saman työllä tehdyn tuloksen moninkertaiseen verotukseen.

Kyseiset teorian kääntävät pääläelleen, jos vaurastumisen ydin onkin jatkossa työnteon sijaan pääomien omistaminen.

Pikettyn mukaan 1980-luvun teorian perustui yksinkertaisiin oletuksiin taloudesta.

Varallisuuden kertymistä voi tarkastella niin, että ihmiset ovat joko osa sukunsa dynastiaa tai että he keräävät varallisuutensa elinaikanaan. Kumpikaan malli ei Pikettyn mielestä kuitenkaan yksin pidä paikkaansa.

Piketty näkee eriarvoisuuden kasvussa talouskasvua heikentäviä elementtejä. Hän myös ennustaa, että pääoman neuvotteluvoima työntekijöitä vastaan kasvaa, kun työvoimaa voidaan korvata automaatiolla.